

Institut za javno zdravlje Crne Gore

Opšti protokol za postupanje sa oboljelima od COVID-19, bliskim kontaktima oboljelih, sprovođenjem i kriterijumima za prekid izolacije i karantina

18. avgust

Sadržaj

TRAJANJE IZOLACIJE I KRITERIJUMI ZA ZAVRŠETAK IZOLACIJE LICA INFICIRANOG SA UZROČNIKOM COVID-19	2
I Asimptomatski slučaj infekcije COVID-19.....	2
II Simptomatski bolesnik sa blagom kliničkom slikom koji se od početka bolesti COVID-19 liječe u uslovima kućne izolacije	2
III Hospitalizovani pacijenti sa simptomima COVID -19	2
IV Zaposleni u zdravstvenim ustanovama i domovima za stare	3
POSTUPANJE SA KONTAKTIMA LICA OBOLJELOG OD COVID-19	3
Prioritetne grupe za testiranje	5
Među osobama koje razviju simptome	5
Asimptomatske osobe kojima se preporučuje testiranje	6

TRAJANJE IZOLACIJE I KRITERIJUMI ZA ZAVRŠETAK IZOLACIJE LICA INFICIRANOG SA UZROČNIKOM COVID-19

I Asimptomatski slučaj infekcije COVID-19

Za **asimptomatske** slučajeve COVID-19, završetak izolacije preporučuje se 7 dana nakon datuma uzimanja prvog uzorka čiji je rezultat bio pozitivan na SARS-CoV-2, uz uslov da se tokom tog perioda nisu razvili nikakvi simptomi bolesti.

II Simptomatski bolesnik sa blagom kliničkom slikom koji se od početka bolesti COVID-19 liječe u uslovima kućne izolacije

Završetak izolacije **simptomatskog** bolesnika sa COVID-19 preporučuje se ako su zadovoljeni sljedeći kriterijumi:

- prošlo je **najmanje 7 dana od momenta uzorkovanja za test koji je bio pozitivan**,
- uz ispunjene kliničke kriterijume da je osoba posljednjih 24h bez povišene temperature (bez uzimanja antipiretika) i da su ostali simptomi u poboljšanju (izuzev gubitka čula ukusa i mirisa koje može potrajati sedmicama i ne odlaže kraj izolacije).
- treba naglasiti da ovo ne važi za imunokompromitovane osobe i osobe sa težom kliničkom slikom (za njih važe posebna pravila koja su navedena u nastavku teksta).

Ukoliko nisu ispunjeni klinički uslovi za prekid izolacije, izolacija u kućnim uslovima se nastavlja do ispunjenja kriterijuma, a izolacija se reguliše kroz privremenu spriječenost za rad koju propisuje izabrani doktor.

III Hospitalizovani pacijenti sa simptomima COVID -19

Hospitalizovani pacijenti sa **umjereno teškom i teškom kliničkom slikom i teško imunokompromitovane osobe** se upućuju u izolaciju **najmanje 21 dan nakon početka simptoma od kojih su poslednja 72h bez povišene temperature**, da u tom periodu nisu uzimala antipiretike i da su ostali simptomi u poboljšanju.

U slučaju da se kod pacijenata **registruje klinički oporavak sa ublažavanjem kliničke slike** i registrovanjem blagih simptoma, takva osoba se može iz bolnice prebaciti u ustanovu za institucionalnu izolaciju ili kućnu izolaciju pod uslovom da postoje adekvatni uslovi za istu. Potpunim oporavkom se smatra da je pacijent poslednja 72h bez povišene temperature, da u tom periodu nije uzimao antipiretike i da su ostali simptomi u poboljšanju, pri čemu ukupno vrijeme izolacije (nezavisno od mjesta – bolnica, ustanova ili sopstveni dom) ne smije biti kraće od 21 dana.

IV Zaposleni u zdravstvenim ustanovama i domovima za stare

- a) Kod zaposlenih u zdravstvenim ustanovama važe kriterijumi za završetak izolacije lica inficiranog sa uzročnikom COVID-19.
- b) Epidemiološka obrada zaposlenih/korisnika domova za stare je obrađena posebnim protokolom (Privremene preporuke za postupanje i sprovođenje mjera zaštite u domovima za kolektivni smještaj radi sprečavanja i suzbijanja epidemije COVID-19).

POSTUPANJE SA KONTAKTIMA LICA OBOLJELOG OD COVID-19

Mjera karantina nije obavezujuća, već se radi o preporukama.

- Bliske kontakte o njihovoj izloženosti treba da obavijesti oboljela osoba, odnosno staratelj oboljele osobe u slučaju djece.
- Bliskim kontaktima se više ne izriče mjera karantina (postoje situacije kad se bliski kontakti mogu podvrgnuti mjeri karantina što je opisano niže u tekstu).
- Bliski kontakt nezavisno od vakcinalnog statusa i prethodne COVID-19 infekcije se pridržava sljedećih uputstava:
  - Bliski kontakt obavezno nosi masku 10 dana od posljednjeg kontakta, prati svoje zdravstveno stanje i preporučuje se samotestiranje 5. dana od posljednjeg bliskog kontakta. Preporučuje se izbjegavanje većih okupljanja i posebno kontakt s osobama s povećanim rizikom za razvoj težih oblika bolesti COVID-19.
  - Zdravstveni radnici i radnici u domovima za stare i teško bolesne odrasle osobe i odrasle osobe s invaliditetom nose FFP2 masku 10

dana od posljednjeg kontakta i izbjegavaju bliske kontakte koliko je moguće u skladu sa radnim zadacima. Navedeni kontakti se testiraju odmah po izloženosti, potom svaka tri dana i završno deseti dan nakon posljednjeg izlaganja, pri čemu mogu koristiti brzi antigenski test. Preporučuje se takođe da izbjegavaju veća okupljanja i posebno kontakt s osobama s povećanim rizikom za razvoj težih oblika bolesti COVID-19 izvan radnog okruženja.

- U slučaju pojave infekcije u školskim ustanovama kod učenika ili nastavnog osoblja, svi učenici iz odjeljenja u kome je registrovan pozitivan slučaj, kao i nastavnici koji drže nastavu tom odjeljenju, obavezno nose maske narednih 10 dana.
- U slučaju pojave simptoma kod bliskog kontakta, testiranje treba sprovesti odmah. U ovim slučajevima preporučuje se testiranje u ovlašćenim laboratorijima.
- Iako izricanje mjere karantina nije obavezujuće, postoje situacije u kojima se bliskim kontaktima izriče mjera karantina u trajanju do 10 dana od posljednjeg kontakta s pozitivnom osobom. Osoba koja je ostvarila bliski kontakt ako smatra da joj je potreban karantin radi sigurnosti i zaštite zdravlja, može se obratiti svom izabranom ljekaru. Ljekar procjenjuje potrebu za izricanjem karantina u zavisnosti od zdravstvenog stanja izložene osobe, vrste kontakta, prethodnog probolijevanja i/ili vakcinacije. **Izricanje mjere karantina nakon bliskog kontakta opravdano je osobama s povećanim rizikom za razvoj težeg oblika bolesti COVID-19.** Ovom mjerom se omogućava da takve osobe ne borave u blizini pozitivnog člana porodice ili u kolektivu u kojem se pojavilo grupisanje pozitivnih slučajeva. Navedeno se posebno odnosi na osobe s povećanim rizikom za teže oblike bolesti COVID-19 kojima je prošlo više od 4 mjeseca od prebolijevanja ili primarne vakcinacije.

DEFINICIJA bliskog kontakta

1. Članovi istog domaćinstva oboljele osobe
2. Direktan fizički kontakt sa oboljelim od COVID-19 (npr. rukovanje)
3. Nezaštićen direktan kontakt sa izlučevinama oboljelog od COVID-19 (dodirivanje korišćenih maramica golom rukom ili npr. ako se bolesnik iskašlje u osobu),

4. Nezaštićen kontakt „licem u lice“ sa COVID-19 bolesnikom na udaljenosti manjoj od dva metra u trajanju dužem od 15 minuta, ili u ukupnom trajanju od 15 minuta u toku 24h.
5. Boravak u zatvorenom prostoru bez upotrebe ličnih zaštitnih sredstava (npr. učionica, soba za sastanke, čekaonica u zdravstvenoj ustanovi itd.) sa COVID-19 bolesnikom na udaljenosti manjoj od dva metra u trajanju dužem od 15 minuta,
6. Zdravstveni radnik ili druga osoba koja pruža neposrednu njegu i pomoć osobi oboljeloj od COVID-19 ili laboratorijsko osoblje koje rukuje sa uzorcima oboljele osobe bez korišćenja preporučene lične zaštitne opreme (LZO) ili ako je došlo do propusta u korištenju LZO,
7. Kontakt u avionu ili drugom prevoznom sredstvu sa bolesnikom dva mjesta ispred, iza, ili sa strane; saputnici ili osobe koje su vodile njegu o oboljelom tokom leta / putovanja; osoblje koje je pružalo usluge u dijelu aviona u kojem je sjedio oboljeli.

Prioritetne grupe za testiranje

Među osobama koje razviju simptome

- 1. Osobe sa simptomima koje zbog svojih osobina, prvenstveno zanimanja, imaju visok potencijal širenja bolesti na osjetljive grupe**
  - 1.1. zdravstveni radnici i bolesnici koji se hospitalizuju sa znacima i simptomima akutne respiratorne infekcije.
  - 1.2. štíćenici i zaposleni u domovima za stare i nemoćne kao i zaposleni u ostalim ustanovama socijalnog zbrinjavanja i kolektivnog smještaja sa simptomima (domovi i dnevni centri za lica sa posebnim potrebama, vrtići, studentski domovi)
- 2. Osobe sa simptomima koje zbog prirode posla imaju visok potencijal zaražavanja velikog broja ljudi sa rizikom brzog širenja infekcije i stvaranja klastera**
  - 2.1. zatvorenici i zaposleni u zatvorima
  - 2.2. izbjeglice i tražitelji azila smješteni u ustanovama za zbrinjavanje
  - 2.3. pripadnici etničkih/kulturoloških grupa čiji način života pogoduje prenosu bolesti kapljičnim putem i direktnim kontaktom i sl.

3. Osobe sa simptomima sa povećanim rizikom za razvoj teškog oblika bolesti i komplikacija:

3.1. stariji od 60 godina,

3.2. osobe sa hroničnim bolestima (dijabetes mellitus, kardiovaskularne bolesti, hronične plućne bolesti, imuno-kompromitovana stanja, hronična bubrežna bolest, gojaznost...).

4. Ako se u zdravstvenoj ustanovi uoči grupisanje respiratorne bolesti koja se ne može objasniti drugom etiologijom, potrebno je testirati simptomatske osobe.

5. Osobe koje imaju simptome/znakove bolesti kompatibilne sa COVID-19, a koji se ne mogu objasniti drugom etiologijom.

Osobu/-e za koje se postavi indikacija za testiranje na COVID-19 treba staviti u izolaciju do pristizanja nalaza. U slučaju pozitivnog nalaza, osoba ostaje u izolaciji sve do ispunjavanja kriterijuma za otpuštanje iz izolacije.

Asimptomatske osobe kojima se preporučuje testiranje

Prednost za testiranje asimptomatskih osoba treba dati osobama koje rade u zdravstvenom sistemu, naročito u bolnicama, kao i korisnicima socijalnih usluga smještaja i boravka za stare i teško bolesne odrasle osobe i osobe s invaliditetom, prema epidemiološkim indikacijama

1. Zdravstvenim radnicima i zaposlenima kod pružaoca socijalnih usluga smještaja i boravka za starije i teško bolesne odrasle osobe i osobe s invaliditetom prije povratka na posao, a na osnovu trijaže (npr. anamnestički podaci o postojanju simptoma kompatibilnih s COVID-19, o boravku u zemlji/području s visokom incidencijom bolesti, o učestvovanju na većim okupljanjima na kojima se nisu poštovale mjere za sprječavanje širenja kapljičnih infekcija; sve to unazad 10 dana).

2. Bolesnici kod kojih se planira hospitalizacija i bolesnici kod kojih je planirano sprovođenje dijagnostičko-terapijskih postupaka kod kojih se stvara aerosol (u specijalističko-konzilijarnoj ili bolničkoj zdravstvenoj zaštiti). Testiranje se preporučuje i drugim bolesnicima koji zahtijevaju medicinsku njegu, ako se na osnovu trijaže procijeni visoki rizik izloženosti infekciji. Zbog nemogućnosti sprovođenja PCR dijagnostike u predviđenim rokovima kod svih pacijenata, zdravstvene ustanove ne mogu uslovljavati

prijem pacijenata negativnim PCR testom ako je dijagnostički ili terapijski zahvat hitan ili njegovo odgađanje može uzrokovati pogoršanje zdravstvenog stanja pacijenta.

*Izuzetak su pacijenti koji posjeduju dokaz o pozitivnom rezultatu testa na SARS-Co-2 koji je stariji od 10 dana a nije stariji od 90 dana (produžena pozitivnost) pacijent može nastaviti hospitalno liječenje/dijagnostiku bez obzira na pozitivni rezultat PCR testiranja. Ovi pacijenti su u obavezi da tokom boravka u zdravstvenim ustanovama nose FFP2/N95 masku bez ventila.

3. Imunokompromitovane osobe koje rade u zdravstvenim ustanovama i kod pružaoca socijalnih usluga smještaja i boravka za starije i teško bolesne odrasle osobe i osobe s invaliditetom, na kraju karantina, a prije povratka na posao.

Protokol je napravljen u skladu sa dosadašnjim iskustvom i trenutnom epidemiološkom situacijom u zemlji, kao i u skladu sa dostupnim međunarodnim preporukama.

Potrebno je naglasiti da svaka specifična situacija zahtijeva individualnu epidemiološku procjenu rizika pa se i postupanje može razlikovati od preporuka